

Có một thày giáo kia, có mươi năm hai lòn, ông đã a hóc trò và phò huynh đi thăm trai cùi hú hồn đón các em hóc sinh biệt đón sòng trong nhà tù nhốt thò nào và quý vò phò huynh thày trách nhei m cùa mình đón vòi con cái. Một lòn nòn, trong khi thăm nhà tù, mít phò huynh hỏi mít em thiêu niên: "Cháu làm gì mà phòi vào tù nhốt vòi?" Em trả lời: "Ba má cháu cãi nhau mít ngày, ba cháu thì giòn dòn, la mòng con cái. Không khí trong nhà lúc nào cũng căng thẳng nên cháu đi chui vòi bòn, bòn rò cháu bán cùn sa ma túy và cháu bò bòt." Đây là tiêu biếu cho những hoàn cảnh đau thòng mà bao nhiêu em thiêu niên đang kinh nghiệm: Trong gia đình các em không đón c cha m yêu thòng và chòp nhòn, vì thò bòt cùn i nào hay ngòi i nào chòp nhòn các em thì các em sù chòi đòn. Thò a quý thính giòn, trong câu chuyện gia đình hôm nay và những tuần tòi chúng tôi sù trình bày vò năm yểu tò cùn có đòn đào tò o nhòng đòn a con tròng thành vò mít tình cùm, tinh thòn và tâm linh. Năm yểu tò đó là:

1. Trong gia đình có tình thòng,
2. Có Kì luòt,
3. Đón sòng cha mìn đòn,
4. Cha m yêu gòi ng tòt cho con và
5. Ngòi cha thòt sù làm chòi, lãnh đào tò o gia đình.

1. Trong gia đình có tình thòng

Một gia đình vòng mòn là gia đình có tình yêu thòng: cha m yêu thòng nhau và cùa cha và m đòn yêu thòng con, chăm lo cho con. Yếu tò cha m yêu thòng nhau quan tròng đòn vòi sù phát triển cùa con cái hòn là yếu tò cha m yêu thòng con. Các nhà tâm lý hóc cho biòt, trong những gia đình cha m không thòng nhau mà cũng không thòng con, con cái lòn lên có nhei u nan đòn, vì các em thiêu tò tình thòng cùa cha m và đòn sòng thiêu bình an. Tuy nhiên, nêu cha m chòi thòng con chòi không yêu thòng nhau, con cái lòn i có nhei u nan đòn hòn. Một bác sĩ tâm lý nòn dành nhei u năm nghiên cứu tròng hòp nhòng thanh thiêu niên hò hòng và ông đã khám phá ra ròng, trong những gia đình chòi có cha hay m, có khoòng 30% có con cái hò hòng, bò hóc hoéc làm đòn phòm pháp. Trong khi đó, những gia đình có đòn cùa cha và m nhòng cha m không hòa thuòn nhau hoéc ngòi i cha không lãnh đòn o gia đình, có đòn 68% nhòng gia đình này có con hò hòng.

Trong nhei u gia đình, nguyên nhân khôn con cái phòn loòn là vì cha m lúc nào cũng gây gò

nhau, phi n gi n nhau và không tha th l i l m cho nhau. Khi cha m kh ng y u th ng, kh ng hòa thu n nhau con cái s ng trong tình tr ng b t an, lo l ng. Các em d tr thành b ng b nh, và th ng mu n tách ra kh i th m quy n và s ràng bu c c a cha m s m. Nh ng, n u cha m thay d i, nh ng nh n, tha th nhau, y u th ng và hòa thu n v i nhau, con cái c ng s ngoan ngoãn, d d y h n. Nh u ng i ngh r ng v ch ng kh ng hòa thu n là chuy n c a ng i l n, con cái kh ng th bi t d c và c ng đ ng n n n o i cho con bi t. V à v i kh ng bi t, con s kh ng b l nh h ng g , mi n là cha m th ng con và lo cho con d y d là d c. Nh ng th a qu y v , tinh y u cha m d nh cho nhau có m t nh h ng s u d m trên con cái m t cách ng m ng m. nh h ng trên s ph t tri n v m t t m lý, tinh c m và tinh th n c a con, và nh h ng d o kéo d ài su t c cu c d i con. V i th , là cha m , chung ta kh ng th ch ch u tr ng d n tinh y u chung ta d nh cho con nh ng quan tr ng h n, chung ta c n x y d ng và nuôi d ng cho tinh y u v ch ng d c v ng b n.

M t v m c s n h i các em thi u nhi trong l p: "Trong gia đình đ u g i làm các em sung s ng nh t và đ u g i làm các em s hay bu n nh t? M t em thi u nhi tr l i: "Th a M c s , khi th y ba con th ng m , ch m s c m là con vui nh t." M t em kh c n o i: "Khi ba m a con n o i chuy n nh nh , c i đ u vui v v i nhau là con th y y n l ng nh t." M t em kh c n th n o i: "Con s nh t là khi ba m a con c n nhau, kh ng ch u y nhau r i l i h i con mu n g i d ch u y con." M t em kh c n o i: "Khi ba m a con h o a thu n nhau, con bi t con c o m t ch n l ng t a v i ba m s kh ng ly d nhau." M t em kh c n th n o i: "Con mu n b m con th ng nhau ch d ng c a nhau d con kh ng ph i d ng v ph i ng i n n o ." Th a qu y v , các em thi u nhi n y d n o i l n m c chung c a con em chung ta trong gia đ nh. Nh ng ng i hi u r o nh h ng c a h nh ph c cha m tr n d i s ng con cái d nh n nh các ông cha nh sau: N u anh th t s th ng con th h ng m c a chung. V à chung ta c ng c o th n o i v i các bà m t l i t ng t : "N u ch th t s th ng con, h y th ng cha c a chung."

D con cái l n l n c m d i s ng tinh c m và tinh th n qu n b nh, cha m c n y u th ng nhau và c cha và m cung y u th ng ch m l o cho con. Tinh th ng cha m d nh cho con bao g m nh u ph ng di n. Chung ta c n th ng con b ng tinh th ng c a Ch u a, nh s d Phao-lô m t trong th I C o -rinh-t ch ng 13. Th ng con v i l ng nh n t , nh n nh c, ki n nh n, tha th m i l i l m c a con, hy v ng d i u t t n i con. Kh ng ch th ng khi con l m cho cha m hanh di n, sung s ng nh ng th ng b ng tinh th ng v o d i u k i n, y u th ng và ch p nh n u d i m l n khuy t d i m c a con. Kh ng nh ng y u th ng con v o d i u k i n, chung ta c ng c n b y t tinh th ng d o cách c th , qua c ch , l i n o i, h n h d ng d con c m nh n d c tinh th ng c a cha m . Con cái trong gia đ nh mong cha m d y d n v i c các em l m và kh ch l , khen ng i khi các em l m d i u t t. N u kh ng d c cha m quan t m, các em s qu y ph , ng ngh ch d ch a m ch u y. Khi l m m t d i u g i t t m d c khen, các em s c g ng l m t t h n d c khen n a. Kh ng nh ng c n cha m y u th ng, kh ch l , con em

chúng ta cũng c̄n đ̄i c̄a cha m̄t tôn tr̄ng. Đây có l̄ là điều khó cho m̄t s̄i các b̄c ph̄ huynh ch̄p nh̄n. Có nḡi ngày nay v̄n nói r̄ng t̄i sao con mình sinh ra mà mình ph̄i tôn tr̄ng, tôn tr̄ng r̄i chúng nó coi th̄i ng cha m̄t thì sao?

Th̄a quý v̄, dù con cái do cha m̄t sinh ra, s̄ng d̄i i s̄i b̄o b̄c và h̄ng d̄n c̄a cha m̄t, các em cũng đ̄i c̄a t̄o d̄ng theo hình nh̄ c̄a Đ̄c Chúa Tr̄i và cũng là nh̄ng linh h̄n giá tr̄i tr̄c m̄t Chúa. Chúa Giê-xu ngày x̄a không xem th̄i ng các em nh̄. Kinh Thánh cho bīt, khi các môn đ̄i ngăn c̄n nḡi ta đem các em nh̄ đ̄n v̄i Chúa, Chúa đã gīn h̄ và Ngài dành thi gīi b̄ng b̄ và chúc ph̄i c̄ cho các em. Nh̄ chúng ta th̄y ghi trong Phúc Âm Mác ch̄i ng 10. Nh̄i u nḡi ch̄i la m̄ng hay sai b̄o con ch̄i không bao gīi nói t̄i t̄i v̄i con, đây là điều chúng ta c̄n tránh. Dù con còn nh̄ và có nh̄ng điều r̄t là tr̄i con, chúng ta v̄n tôn tr̄ng ch̄i không xem th̄i ng con. Nh̄i u cha m̄t vì quá b̄n r̄n v̄i công vīc làm ăn, vì ph̄i lo cho nḡi l̄n trong gia đình hōc quá xem tr̄ng b̄n bè mà vô tình b̄i quên hōc h̄t h̄i chính con c̄a mình. Khi không đ̄i c̄ cha m̄t tôn tr̄ng quý chūng hōc b̄i cha m̄t b̄i quên, con em chúng ta s̄i mang m̄c c̄m là mình không có giá tr̄i, b̄i m̄i nḡi i xem th̄i ng, và m̄c c̄m đó s̄i i nh̄ng trên vīc h̄c cũng nh̄ s̄i thành công c̄a các em trong đ̄i.

Tuy nhiên, ngày nay chúng ta cũng th̄y m̄t tình tr̄ng thīu quân bình khác, đó là có nh̄ng cha m̄t tôn tr̄ng con m̄t cách quá đáng. Nh̄ng nḡi l̄n tūi m̄i có con hay ch̄i có m̄t đ̄i a con duy nh̄t thīng hay xem con là trung tâm c̄a đ̄i s̄ng, m̄i nḡi i và m̄i vīc khác đ̄i u ph̄i xoay quanh con. Con đòi h̄i đ̄i u ḡi hay đòi h̄i lúc nào cũng đ̄i c̄. Lúc nào cũng s̄i con khóc, con būn n̄n nh̄ng b̄c cha m̄t này luôn luôn chỉ̄u theo ý con. Có nh̄ng gia đình con không s̄i cha m̄t mà h̄u nh̄ là cha m̄t s̄i con. Th̄i ng con nh̄ th̄ cũng làm h̄i cho con. Chúng ta c̄n có s̄i khôn ngoan c̄a Chúa và áp d̄ng l̄i Chúa trong vīc d̄y con đ̄i gīi quân bình trong tình c̄m chúng ta dành cho con. M̄c s̄i Billy Graham có l̄n nói: "M̄i có m̄t đ̄i u đ̄i c̄ bīt, đó là cha m̄t r̄t vâng l̄i con. Con b̄o ḡi cũng làm theo!" Xin Chúa giúp chúng ta tránh đ̄i c̄ l̄i l̄m này.

Theo l̄i Kinh Thánh d̄y, tình yêu là căn b̄n cho t̄t c̄i các m̄i quan h̄ gīa chúng ta v̄i nh̄ng i chung quanh. N̄u thīu tình yêu, dù chúng ta làm gì, đ̄i u đó cũng không có ý nghĩa. S̄i đ̄i Phao-lô ngày x̄a đã vīt: D̄u tôi nói đ̄i c̄ các th̄i tīng loài nḡi i và thiên s̄i, n̄u không có tình yêu thīng, thì tôi ch̄i nh̄ đ̄i nḡ kêu lên hay là ch̄p chõa vang tīng. D̄u tôi đ̄i c̄ i n̄u nói tiên tri, cùng bīt đ̄i các s̄i m̄u nh̄i m và m̄i s̄i hay bīt; d̄u tôi có c̄i đ̄i c̄ tin đ̄i n̄i d̄i i n̄u đ̄i c̄, nh̄ng không có tình yêu thīng thì tôi ch̄ng ra ḡi. D̄u tôi phân phát gia tài đ̄i nuôi k̄i nghèo khó, l̄i b̄i thân mình đ̄i ch̄u đ̄i song không có tình yêu thīng, thì đ̄i u đó ch̄ng ích chi cho tôi (I Cô-rinh-tô 13:1-3). Theo nguyên t̄c c̄a L̄i Chúa, n̄n t̄ng đ̄i u tiên cho m̄t gia đình v̄ng m̄nh, con cái n̄n nḡi tr̄ng thành, là tình yêu thīng, tình thīng gīa v̄i ch̄ng và tình thīng gīa cha m̄t v̄i con cái (còn tīp).

Minh Nguyên

Chương Trình Phát Thanh Tin Lành